

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

Rzeszów, dnia 24 marca 2026 r.

Poz. 1258

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR P.II.4131.2.47.26

WOJEWODY PODKARPACKIEGO

z dnia 23 marca 2026 r

Działając na podstawie art. 85, art. 86 i art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.)

stwierdzam nieważność

§ 4 w zakresie wyrazów: "i wchodzi w życie z mocą obowiązującą z dniem 1 stycznia 2024r." uchwały Nr XXVI.156.2026 Rady Gminy Baligród z dnia 26 lutego 2026 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego w celu udzielenia wsparcia w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028.

Uzasadnienie

W dniu 26 lutego 2026 r. Rada Gminy Baligród podjęła uchwałę Nr XXVI.156.2026 w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego w celu udzielenia wsparcia w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028. W § 4 uchwały wskazano, że uchwała wchodzi w życie z mocą obowiązującą z dniem 1 stycznia 2024r.

W wyniku oceny legalności uchwały organ nadzoru stwierdził, że została ona podjęta z naruszeniem art. 4 ust. 1 i art. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz.U. z 2019r. poz. 1461).

W myśl art. 88 ust. 1 Konstytucji RP warunkiem wejścia w życie ustaw, rozporządzeń oraz aktów prawa miejscowego jest ich ogłoszenie. Zasady i tryb ogłaszania aktów normatywnych określa wspomniana ustawa. Z treści powołanego art. 88 ust. 1 Konstytucji wynika, że data ogłoszenia przepisu prawnego, w tym m.in. uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, jest datą początkową, od której może on wejść w życie. Powtórzeniem przepisu konstytucyjnego jest art. 42 ustawy o samorządzie gminnym, zgodnie z którym zasady i tryb ogłaszania aktów prawa miejscowego określa przytaczana wyżej ustawa o ogłaszaniu aktów normatywnych i innych aktów prawnych, a w szczególności treść cytowanego wyżej art. 4 ust.1. Według art. 4 ust. 1 tej ustawy akty prawne zawierające przepisy powszechnie obowiązujące, ogłaszane są w dziennikach urzędowych i wchodzi w życie po upływie 14 dni od ich ogłoszenia, chyba że dany akt normatywny określi termin dłuższy. Z kolei ust. 2 tego przepisu stanowi, że w uzasadnionych przypadkach akty normatywne mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż 14 dni, a jeżeli ważny interes prawny państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego i zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie, dniem wejścia w życie może być dzień ogłoszenia aktu w dzienniku urzędowym. Natomiast art. 5 ustawy stanowi, że przepisy art. 4 nie wyłączają możliwości nadania aktowi normatywnemu wstecznej mocy obowiązującej, jeżeli zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie. Analizowana uchwała, w związku z rodzajem zawartych w niej norm prawnych, jest aktem prawa miejscowego i powinna podlegać wyżej wymienionym regułom publikacji i wejścia w życie aktów normatywnych zawierających przepisy powszechnie obowiązujące ogłaszane w dzienniku urzędowym z zachowaniem odpowiedniego terminu vacatio legis, który ma na celu

zapoznanie się z nowymi rozwiązaniami przez adresatów tychże norm. W ocenie organu nadzoru ww. uchwała - w zakresie wyrazów: "i wchodzi w życie z mocą obowiązującą z dniem 1 stycznia 2024r", zawartych w § 4 uchwały - została wydana z istotnym naruszeniem prawa, to jest: art. 4 ust. 1 i art. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2000r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych oraz art. 2 Konstytucji RP, statuującego zasadę demokratycznego państwa prawa oraz zasadę zaufania obywateli do państwa. Zgodnie z obowiązującą linią orzeczniczą odstąpienie od zasady niedziałania prawa wstecz dopuszczalne jest jedynie wyjątkowo i tylko z usprawiedliwionych względów, gdy jest to konieczne dla realizacji wartości konstytucyjnej, ocenianej jako ważniejsza od wartości chronionej zakazem retroakcji. Jak wskazano

w orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego, wsteczna moc prawa może dotyczyć ewentualnie tylko przyznania praw. Z całą stanowczością natomiast należy wykluczyć możliwość zastosowania tej normy do nakładania obowiązków (zob. wyrok NSA z dnia 19 listopada 2000 r., sygn. akt II FSK 1272/09).

Analizowane regulacje § 4 ust.1 uchwały Rady Gminy Baligród, które przewidują wejście w życie uchwały ponad 2 lata wstecz, stanowią próbę wstecznego potwierdzenia obowiązywania podwyższonego do 200 % kryterium dochodowego w celu udzielenia wsparcia w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028.

W uzasadnieniu uchwały wskazano, że nadanie uchwale wstecznej mocy obowiązującej następuje we wspólnym interesie mieszkańców, gdyż umożliwi szerszy i bardziej elastyczny dostęp do pomocy w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”. W ocenie organu nadzoru wprowadzenie podwyższonego kryterium dochodowego dopiero po 2 latach od obowiązywania wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028, uniemożliwiło mieszkańcom zapoznanie się z kryterium dochodowym obowiązującym w gminie Baligród, poniżej którego będzie można skorzystać z bezpłatnych posiłków w szkole i w domu.

Wobec stwierdzenia nieważności § 4 w zakresie wyrazów: "i wchodzi w życie z mocą obowiązującą z dniem 1 stycznia 2024r.", przedmiotowa uchwała wejdzie w życie na mocy art. 4 ust.1 u.o.a.n., tj. 14 dni od ogłoszenia uchwały w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego.

Powyższe ustalenia uzasadniają stwierdzenie nieważności § 4 w zakresie wyrazów: "i wchodzi w życie z mocą obowiązującą z dniem 1 stycznia 2024r." uchwały Nr XXVI.156.2026 Rady Gminy Baligród z dnia 26 lutego 2026 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego w celu udzielenia wsparcia w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie, za pośrednictwem Wojewody Podkarpackiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

Z up. WOJEWODY PODKARPACKIEGO

Magdalena Kryczka

DYREKTOR WYDZIAŁU PRAWNEGO I NADZORU